

Antipest- en sociaal veiligheidsprotocol 2018

Obs de Woldstroom Jenaplan

Pesten is een probleem dat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen ernstig bedreigt. Al jaren wordt gezocht naar de beste manier om pesten tegen te gaan. Er is gewerkt met het stellen van regels, een verplicht pestprotocol en met zero-tolerance beleid. Niets bleek effectief.

Inmiddels is bekend dat systematische en voortdurende inspanning en aanpak nodig is om pesten tegen te gaan. Om pesten effectief tegen te gaan zijn duidelijke richtlijnen nodig voor het schoolpersoneel over hoe ze effectief kunnen ingrijpen in pestsituaties

KiVa richt zich niet alleen op de pester of het slachtoffer, maar maakt gebruik van het groepsproces. Het beïnvloeden van de groep is essentieel voor het effectief tegengaan van pesten.

Het is een methode in Finland succesvol ontwikkelt en uitgetest. De Rijksuniversiteit van Groningen onderzoekt de effecten van KiVa op Nederlandse scholen die met het programma werken. Hun onderzoek is gericht op de vraag: "Wat is nodig om de sociale veiligheid van leerlingen nog verder te vergroten".

Onze school heeft gekozen voor het aanpakken van pesten middels de KiVa methode. Reden: Als Jenaplanschool staat het woord "Samen" centraal. Een Jenaplanschool is een school waarin je leert samenleven. De aanpak van KiVa sluit hier naadloos op aan.

Verschil tussen pesten en plagen:

Plagen:

- De kinderen zijn aan elkaar gewaagd
- Het is een spelletje, lolletje
- Er is geen verliezer, winnaar
- Het gebeurt bij iedereen

Pesten:

- Er wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een bedreigende manier
- Er wordt gescholden, geslagen, geschopt, geroddeld, bedreigd, vernield, gestolen, buiten gesloten enz.
- De pester misbruikt zijn macht. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pester, de meelopers

Pesten is iets wat systematisch gebeurt, het gebeurt steeds opnieuw en vaak in het geniep. Pesten is vaak gericht op kinderen die ongelijk zijn in kracht, macht of sociale status. Pesten gebeurt ook via sociale media, mobiele telefoon, internet.

Pestgedrag heeft effect op alle betrokkenen:

- Slachtoffers zijn vaak angstig, eenzaam, hebben vaker last van depressies
- Buitenstaanders: voelen zich vaak bang om zelf gepest te worden of schuldig, omdat ze niet hebben ingegrepen
- Pesters lopen meer kans op gebruik van agressie als er niet op tijd is ingegrepen.

KiVa richt zich daarom op het beïnvloeden van het groepsproces door effectieve interventies te plegen. Het biedt daarnaast richtlijnen voor schoolpersoneel om pestgedrag aan te pakken.

(bron KiVa)

Onze school kent vier hoofdregels: (Deze regels gelden ook voor volwassenen binnen de school aanwezig)

- We zorgen voor rust op school
- We helpen elkaar
- We houden het netjes op school en het schoolplein
- We hebben respect voor elkaar

Regels die hieronder vallen:

- We werken samen waar het kan en waar het mag.
- We zijn zuinig op spullen van ons zelf, van een ander en die van school.
- We werken in een rustige sfeer met afgesproken regels.
- We zorgen ervoor dat iedereen het fijn vindt op school.
- Doe niets bij een ander kind wat je zelf ook niet prettig zou vinden.
- Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
- We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
- Niet zomaar klikken. Wel aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
- Vertel de meester of de juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
- Blijft de pester doorgaan, dan aan de meester of juf vertellen.
- Word je gepest, praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
- Uitslachten, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
- Luister naar elkaar.
- Beoordeel iemand niet op het uiterlijk.
- Probeer een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we vergeven en vergeten.
- Behandel elkaar ook netjes op internet.

Onze aanpak op pestgedrag doen wij op de volgende manier:

Vooraf:

- Iedereen, dus ook de leerlingen, is verantwoordelijk voor de sfeer in de groep. Elk schooljaar begint dan ook met een thema waarin elkaar leren kennen en het welzijn van de groep centraal staat.
- Er vinden kennismakingsgesprekken plaats met ouders en kinderen. Wat heeft dit kind nodig, wat zijn de onderwijsbehoeften van deze leerling, hoe voelt het kind zich in de groep. Signalen kunnen hier worden besproken.
- In leergesprekken wordt individueel met de leerling gesproken
- De stamgroepleider kiest geen partij bij conflicten vanwege de averechtse effecten. Partij kiezen kan de rol van de pester versterken en de rol van de gepeste verzwakken. De stamgroepleider beslist of het probleem in de groep besproken kan worden of niet. Hiervoor moet de veiligheid van alle betrokkenen gewaarborgd zijn.
- Ouders worden betrokken bij conflicten. Vaak weten ouders niet dat hun kind gepest wordt of een pester is. In het kader van signaleren is goed contact tussen ouder en stamgroepleider en vice versa essentieel.

- De school heeft een KiVa team, dit team bestaat uit de intern begeleider van de school en drie leerkrachten, uit elke bouw één. Het KiVa team coördineert de volgende taken:
 - Inplannen en coördineren van de KiVa vragenlijsten. Deze vragenlijsten worden ingevuld door de leerlingen in oktober en april;
 - Organiseren van een teamvergadering, kick-off en ouderavond;
 - Ophangen van de KiVa posters in de gangen;
 - Bespreken van de KiVa lessen en thema's;
 - Ondersteunen van de stamgroepleiders met het oplossen van pestproblemen;
 - Onderzoeken en oplossen van aangemelde pestproblemen (gesprekken voeren met leerlingen en leerkrachten, observaties in de groep, tijdens de pauze en gymles).

De aanpak van het KiVa team is gericht op het verantwoordelijk maken van de groep door gebruik te maken van de kracht van de groep.

Coördinator van het KiVateam is de intern begeleider, Klarien Witteveen.

Het KiVateam bestaat verder uit:

- Sandra Schoemaker
- Monique van Slochteren

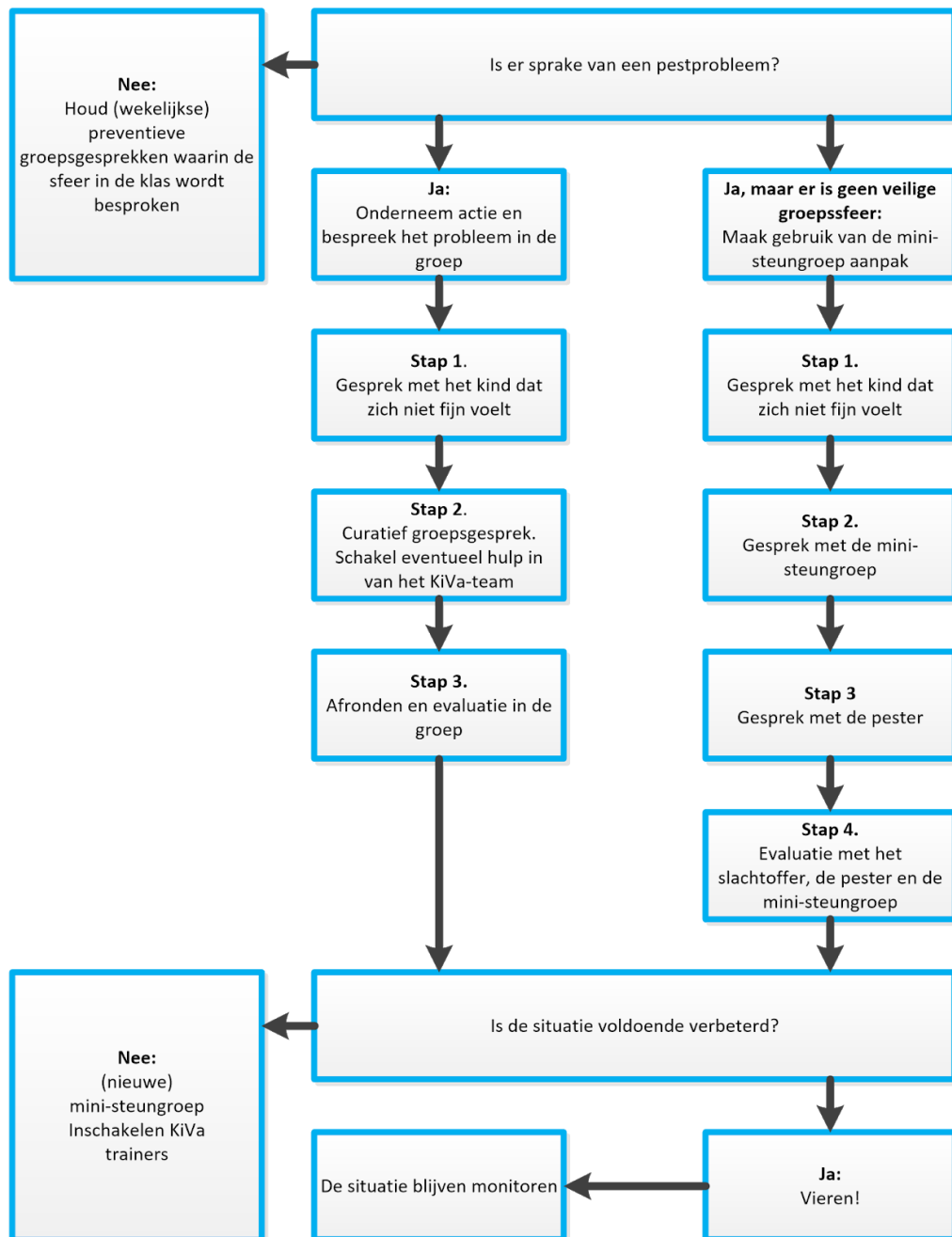
U kunt, indien nodig, altijd contact met één van hen opnemen.

Aanpak:

1. **Preventieve aanpak:** In de stamgroep vinden klassenvergaderingen plaats. In de klassenvergadering worden o.a. zaken besproken die acuut aandacht vragen. Dit kunnen kleine ruzies zijn, kleine conflicten verdrietige zaken, zoals overlijden van een familielid, enz. Ook kan in het preventieve groeps gesprek gedrag van leerlingen worden besproken en samen met de groep naar oplossingen gezocht worden. Tevens kan het gedrag van de groep ter discussie staan.. Ook hier kan gedrag centraal staan. Verbeterpunten voor de groep worden vastgelegd in het groepslogboek.
2. **Curatieve aanpak:** Bij ernstiger pestproblematiek wordt de curatieve aanpak gehanteerd. Er wordt vooraf met de gepeste gesproken en hierin wordt door de stamgroepleider aangegeven dat hij het probleem wil bespreken in de groep. Het slachtoffer moet hier mee instemmen. Hij/zij moet zich gesteund voelen dat bespreken zal bijdragen tot oplossen, verminderen van het probleem. Doel is dat leerlingen middels ik-taal benoemen wat zij gaan doen om te helpen. Afspraken worden genoteerd in het groepslogboek.
3. **Steungroepaanpak:** Mocht het pesten niet in de groep besproken of opgelost kunnen worden, dan wordt de steungroepaanpak ingezet. Hierbij wordt een select groepje leerlingen verantwoordelijk gemaakt voor het stoppen van het pesten. De steungroep gaat gezamenlijk proberen de situatie van het slachtoffer te verbeteren.
4. **Herstelaanpak:** Wordt er ondanks de gemaakte afspraken toch doorgedaan met pesten dan wordt een specifieke aanpak ingezet, de herstelaanpak. Hierbij wordt samen met de pesters een plan van aanpak opgesteld. Dit plan wordt ondertekent door ouders/verzorgers en leerling. Komt er hierna geen einde aan het pesten, dan kan een KiVa trainer worden ingeschakeld of worden overgegaan tot schorsing.

Voor behandeling van de pestproblematiek wordt gebruik gemaakt van formulieren uit de KiVa map. Er wordt gewerkt volgens het stappenplan in de bijlage.

Curatieve aanpak onderbouw:

Curatieve aanpak bovenbouw:

